

**Κριτήριο αξιολόγησης για ανακεφαλαιωτικές εξετάσεις στο μάθημα της Νεοελληνικής
Γλώσσας Β΄ Γυμνασίου**

«Ακούστε την ιστορία της», Ευγενίας Χατζηπαύλου (διασκευή),

Το κείμενο που ακολουθεί είναι διασκευή πραγματικής ιστορίας που παρουσιάζεται στο ενημερωτικό φυλλάδιο με τίτλο “Ακούστε την ιστορία της /Εκπαίδευση για όλα τα κορίτσια και τις γυναίκες του κόσμου τώρα! Είναι δικαίωμά τους.”, που εξέδωσε η Actionaid το 2011, στο πλαίσιο της παγκόσμιας εβδομάδας δράσης για την εκπαίδευση.

Ονομάζομαι Ευγενία Χατζηπαύλου και ζω με την οικογένειά μου στο Περιστέρι. Εργάζομαι στην υπηρεσία καθαριότητας του Δήμου Περιστερίου και είμαι φοιτήτρια κοινωνιολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Με τον άντρα μου γνωριστήκαμε και αγαπηθήκαμε στα μαθητικά μας χρόνια και παντρευτήκαμε πολύ νέοι. Αυτή ήταν και η αιτία που σταμάτησα το σχολείο στη Β΄ Λυκείου. Αποκτήσαμε τρεις γιους και αφοσιωθήκαμε στην οικογένειά μας. [...]. Πέρασαν από τότε είκοσι πέντε χρόνια. Τα παιδιά μας μεγάλωσαν, δε με χρειάζονταν τόσο πολύ πλέον και τα δύο μεγαλύτερα ετοιμάζονταν να πάνε στο στρατό.

Κάπου εκεί έκαναν την εμφάνισή τους τα όνειρα της ψυχής μου. Εκείνα τα όνειρα που κάποτε άφησα για να ακολουθήσω το δρόμο της καρδιάς μου. [...] Αποφάσισα να γυρίσω στα θρανία για να διεκδικήσω τα όνειρά μου, το δικαίωμά μου στη μόρφωση και για να αποδείξω στον εαυτό μου και ύστερα σε όσους με αμφισβήτησαν κυρίως στο χώρο της δουλειάς ότι κάτι αξίζω. Πήρα από το χέρι το κοριτσάκι με τη μπλε ποδιά που περίμενε χρόνια τώρα σε μία γωνία της ψυχής μου και το οδήγησα στην εξώπορτα του 1^{ου} Εσπερινού Λυκείου Περιστερίου και εκεί με άφησε μεγάλη πλέον με βαμμένα μαλλιά και παραπανήσια κιλά. [...]

Κατάφερα τελικά να καλύψω τεράστιες αποστάσεις κενών και να βρεθώ έτσι στην τελευταία τάξη του Λυκείου χωρίς βέβαια να μου περνάει ούτε για μία στιγμή από το μυαλό η ιδέα των πανελλήνιων. Οι καθηγητές μου όμως, σημαντικοί συμπαρασάτες σε αυτή μου την προσπάθεια με πιέζουν σχεδόν να δηλώσω συμμετοχή, σίγουροι ότι θα τα καταφέρω. Οι συμμαθητές μου και η οικογένειά μου το ίδιο. Εγώ όμως είχα τις αντιρρήσεις μου, τους έλεγα πως είμαι μεγάλη και πως δεν είχα ούτε το χρόνο ούτε τα χρήματα για φροντιστήρια και ιδιαίτερα μαθήματα. Κατάφεραν όμως να μου ανάψουν με αυτή τους την επιμονή αυτή τη σπίθα που έγινε μέσα μου φωτιά και δήλωσα τη συμμετοχή μου οριακά. [...] Έμαθα τα αποτελέσματα τηλεφωνικά εν ώρα εργασίας από το μικρό μου γιο, που είχε μπει στο διαδίκτυο και μου ανακοίνωσε ότι είχα μπει δεύτερη στο τμήμα Κοινωνιολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Κάθε φορά που πηγαίνω στο πανεπιστήμιο αισθάνομαι ότι γίνομαι καλύτερος άνθρωπος. [...] Χάρη στα μαθήματα της κοινωνιολογίας, της φιλοσοφίας και της ιστορίας μαθαίνω να διαχειρίζομαι καλύτερα τον εαυτό μου, να αναγνωρίζω τα λάθη μου, να κατανοώ τις αδυναμίες των δικών μου και των άλλων. Αυτό επιπλέον που με γοητεύει ιδιαίτερα δεν είναι τόσο τα καινούργια που μαθαίνω όσο τα γνωστά, ιδωμένα όμως, από μία άλλη ανατρεπτική οπτική γωνία. Τελικά η γνώση μοιάζει σαν ένα ποτάμι που ποτέ δε στερεύει και αν έχεις τη διάθεση να το ακολουθήσεις, σίγουρα δε θα βγεις χαμένος. [...]

www.actionaid.gr/education (διασκευή)

1^ο θέμα (Κατανόηση κειμένου, 6 μονάδες)

Στο κείμενο που σας έχει δοθεί, η Χατζηπαύλου παρουσιάζει στοιχεία από την ιστορία της ζωής της. Να εντοπίσετε ποιες από τις ακόλουθες πληροφορίες είναι σωστές και να παρουσιάσετε τα στοιχεία από το κείμενο που τις επιβεβαιώνουν, συμπληρώνοντας τον ακόλουθο πίνακα:

Πληροφορία	Σωστό / Λάθος	Στοιχεία από το κείμενο
Η αιτία που η Χατζηπαύλου σταμάτησε το σχολείο στη Β' Λυκείου ήταν ότι απέκτησε τρεις γιους		
Η επιθυμία συμμετοχής στις πανελλήνιες εξετάσεις ήταν από την αρχή ο στόχος της Χατζηπαύλου		
Βασική αιτία για την απόφαση της Χατζηπαύλου να επιστρέψει στο σχολείο ήταν η επιθυμία της να δείξει τι αξίζει.		
Όπως φαίνεται στο κείμενο, η Χατζηπαύλου συνδέει τη γνώση που αποκτά στο Πανεπιστήμιο με την ελπίδα να βελτιώσει την επαγγελματική της θέση.		

Άξονας για την απάντηση

Πληροφορία	Σωστό / Λάθος	Στοιχεία από το κείμενο
Η αιτία που η Χατζηπαύλου σταμάτησε το σχολείο στη Β' Λυκείου ήταν ότι απέκτησε τρεις γιους	Λάθος	παντρευτήκαμε πολύ νέοι. Αυτή ήταν και η αιτία που σταμάτησα το σχολείο στη Β' Λυκείου.

Η επιθυμία συμμετοχής στις πανελλήνιες εξετάσεις ήταν από την αρχή ο στόχος της Χατζηπαύλου	Λάθος	Κατάφερα τελικά να καλύψω τεράστιες αποστάσεις κενών και να βρεθώ έτσι στην τελευταία τάξη του Λυκείου χωρίς βέβαια να μου περνάει ούτε για μία στιγμή από το μυαλό η ιδέα των πανελληνίων. Οι καθηγητές μου όμως, σημαντικοί αρωγοί σε αυτή μου την προσπάθεια με πιέζουν σχεδόν να δηλώσω συμμετοχή, σίγουροι ότι θα τα καταφέρω. Οι συμμαθητές μου και η οικογένειά μου το ίδιο. Εγώ όμως είχα τις αντιρρήσεις μου, τους έλεγα πως είμαι μεγάλη και πως δεν είχα ούτε το χρόνο ούτε τα χρήματα για φροντιστήρια και ιδιαίτερα μαθήματα. Κατάφεραν όμως να μου ανάψουν με αυτή τους την επιμονή αυτή τη σπίθα που έγινε μέσα μου φωτιά και δήλωσα τη συμμετοχή μου οριακά.
Βασική αιτία για την απόφαση της Χατζηπαύλου να επιστρέψει στο σχολείο ήταν η επιθυμία της να δείξει τι αξίζει.	Σωστό	Αποφάσισα να γυρίσω στα θρανία για να διεκδικήσω τα όνειρά μου, το δικαίωμά μου στη μόρφωση και για να αποδείξω στον εαυτό μου και ύστερα σε όσους με αμφισβήτησαν κυρίως στο χώρο της δουλειάς ότι κάτι αξίζω.
Όπως φαίνεται στο κείμενο, η Χατζηπαύλου συνδέει τη γνώση που αποκτά στο Πανεπιστήμιο με την ελπίδα να βελτιώσει την επαγγελματική της θέση.	Λάθος	Κάθε φορά που πηγαίνω στο πανεπιστήμιο αισθάνομαι ότι γίνομαι καλύτερος άνθρωπος. [...] Χάρη στα μαθήματα της κοινωνιολογίας, της φιλοσοφίας και της ιστορίας μαθαίνω να διαχειρίζομαι καλύτερα τον εαυτό μου, να αναγνωρίζω τα λάθη μου, να κατανοώ τις αδυναμίες των δικών μου και των άλλων. Αυτό επιπλέον που με γοητεύει ιδιαίτερα δεν είναι

	τόσο τα καινούργια που μαθαίνω όσο τα γνωστά, ιδωμένα όμως, από μία άλλη ανατρεπτική οπτική γωνία. Τελικά η γνώση μοιάζει σαν ένα ποτάμι που ποτέ δε στερεύει και αν έχεις τη διάθεση να το ακολουθήσεις, σίγουρα δε θα βγεις χαμένος.
--	---

Ενέργειες που αποτιμώνται: Οι μαθητές/τριες καλούνται να μελετήσουν το κείμενο και να αναγνωρίσουν αν η πληροφορία που τους δίνεται στην πρώτη στήλη του πίνακα ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του κειμένου. Στη συνέχεια, αποδεικνύουν την θέση τους με στοιχεία από το κείμενο.

Ή (δεύτερη επιλογή για τον/την εκπαιδευτικό)

“Τελικά η γνώση μοιάζει σαν ένα ποτάμι που ποτέ δε στερεύει και αν έχεις τη διάθεση να το ακολουθήσεις, σίγουρα δε θα βγεις χαμένος.” Να αποδώσετε με δικά σας λόγια το νόημα της περιόδου.

Άξονας για την απάντηση

Η γνώση είναι ανεξάντλητη και το να μαθαίνει κανείς δεν τελειώνει ποτέ. Ο άνθρωπος μπορεί να επιδιώκει τη γνώση σε οποιαδήποτε φάση της ζωής του, αρκεί να έχει όρεξη γι’ αυτό. Από τη γνώση προκύπτει πάντα όφελος.

Ενέργειες που αποτιμώνται:

Οι μαθητές/τριες καλούνται να μελετήσουν το απόσπασμα, να κατανοήσουν το περιεχόμενο του μεταφορικού λόγου και να αναδιατυπώσουν δίνοντας το δικό τους νόημα.

Ή (τρίτη επιλογή για τον/την εκπαιδευτικό)

Η ιστορία που διαβάσατε βρίσκεται σε ενημερωτικό φυλλάδιο της ActionAid. Ποιο νομίζετε ότι είναι το βασικό μήνυμα του κειμένου; Να το αποδώσετε με δικά σας λόγια και να το συσχετίσετε με τον σκοπό για τον οποίο γράφτηκε. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με στοιχεία από το κείμενο.

Άξονας για την απάντηση

Η ιστορία δημοσιεύεται στο φυλλάδιο που εξέδωσε η Actionaid για την εκπαίδευση το 2011, με τίτλο “Ακούστε την ιστορία της /Εκπαίδευση για όλα τα κορίτσια και τις γυναίκες του κόσμου τώρα! Είναι δικαίωμά τους.” Βασικό μήνυμα της αφήγησης της Χατζηπαύλου είναι ότι δικαίωμα στην εκπαίδευση έχουν όλοι οι άνθρωποι, ανεξάρτητα από ηλικία και φύλο. Η ιστορία υπηρετεί τον σκοπό του φυλλαδίου που είναι η αναφορά στο δικαίωμα των κοριτσιών στην εκπαίδευση και να ευαισθητοποιήσει τον/την αναγνώστη/στρια για την

αξία που έχει η προσπάθεια για μάθηση. Στη συγκεκριμένη ιστορία η ηρωίδα εγκαταλείπει αρχικά το σχολείο στη δευτέρα λυκείου επειδή παντρεύεται, ξαναγυρνά όμως μετά από πολλά χρόνια για να διεκδικήσει το δικαίωμά της για μόρφωση και να πραγματοποιήσει τα όνειρά της. Όπως λέει η ίδια, “κάθε φορά που πηγαίνω στο πανεπιστήμιο αισθάνομαι ότι γίνομαι καλύτερος άνθρωπος.”

Ενέργειες που αποτιμώνται:

Οι μαθητές/τριες καλούνται να μελετήσουν το κείμενο και το εισαγωγικό σημείωμα, να κατανοήσουν το περιεχόμενο και των δύο, να αναγνωρίσουν το επικοινωνιακό πλαίσιο, εστιάζοντας στον σκοπό της επικοινωνίας, να εντοπίσουν τα βασικά σημεία της ιστορίας, να συνθέσουν το μήνυμα και να διατυπώσουν την απάντησή τους αξιοποιώντας τα απαραίτητα στοιχεία από το κείμενο (παραφράσεις ή/ και παραθέματα).

2^ο θέμα (Δομή και γλώσσα του κειμένου, 4 μονάδες)

Να αναγνωρίσετε και να καταγράψετε τη δομή και τον τρόπο ανάπτυξης της τελευταίας παραγράφου του κειμένου «Κάθε φοράχαμένος».

Άξονας για την απάντηση

Θεματική περίοδος: Κάθε φορά ...καλύτερος άνθρωπος.

Σχόλια: Χάρη στα μαθήματα ... οπτική γωνία.

Κατακλείδα: Τελικά η γνώση ... δε θα βγεις χαμένος.

Η παράγραφος αναπτύσσεται με αιτιολόγηση (Χάρη στα μαθήματα...).

Ενέργειες που αποτιμώνται:

Οι μαθητές καλούνται να ανακαλέσουν τις γνώσεις τους για τη δομή παραγράφου και αφού κατανοήσουν το περιεχόμενο της παραγράφου, να αναγνωρίσουν τον τρόπο ανάπτυξής της.

Η (δεύτερη επιλογή για τον/την εκπαιδευτικό)

“Κάπου εκεί... Πανεπιστήμιο Αθηνών.” Στις δύο αυτές παραγράφους η Χατζηπαύλου αφηγείται την επιστροφή της στο σχολείο. Να συμπληρώσετε το ακόλουθο διάγραμμα αξιοποιώντας στοιχεία από τις δύο παραγράφους.

Τα πρόσωπα της ιστορίας	
Το δίλημμα που απασχολεί το πρωταγωνιστικό πρόσωπο	
Δυσκολίες που αντιμετωπίζει το πρωταγωνιστικό πρόσωπο	
Αποτέλεσμα των προσπαθειών του πρωταγωνιστικού προσώπου	

Άξονες για την απάντηση

Τα πρόσωπα της ιστορίας	Η αφηγήτρια, οι καθηγητές, οι συμμαθητές, η οικογένεια
Το δίλημμα που απασχολεί το πρωταγωνιστικό πρόσωπο	Να πάρει μέρος στις πανελλήνιες εξετάσεις ή όχι.
Δυσκολίες που αντιμετωπίζει το πρωταγωνιστικό πρόσωπο	Η ηλικία, έλλειψη χρόνου και χρημάτων για φροντιστήρια και μαθήματα.
Αποτέλεσμα των προσπαθειών του πρωταγωνιστικού προσώπου	Η αφηγήτρια μπήκε δεύτερη στο τμήμα Κοινωνιολογίας.

Ενέργειες που αποτιμώνται:

Οι μαθητές/τριες καλούνται να μελετήσουν προσεκτικά το απόσπασμα, να εντοπίσουν τις πληροφορίες που ζητούνται στο διάγραμμα και να αποδώσουν τη νοηματική αλληλουχία αυτών των πληροφοριών, αξιοποιώντας στοιχεία από το κείμενο (παράφραση ή παραθέματα).

Η (τρίτη) επιλογή για τον/την εκπαιδευτικό)

“Κάπου εκεί... Πανεπιστήμιο Αθηνών.” Στις δύο αυτές παραγράφους η Χατζηπαύλου αφηγείται την επιστροφή της στο σχολείο. Να αποδώσετε την αφήγηση σε μία σύντομη παράγραφο (80-90 λέξεις), προσθέτοντας τις αναγκαίες συνδετικές λέξεις, ώστε να είναι φανερή στον αναγνώστη η σειρά με την οποία εξελίσσεται η ιστορία.

Άξονες για την απάντηση

Αφού η Χατζηπαύλου αποφασίζει να γυρίσει στο σχολείο, ακολουθώντας τα όνειρά της, γράφεται στο εσπερινό Λύκειο. Όταν, μετά από προσπάθεια, καταφέρνει να φτάσει στην τελευταία τάξη του Λυκείου, βρίσκεται στο δίλημμα αν θα πάρει μέρος στις πανελλήνιες εξετάσεις. Ενώ οι καθηγητές, οι συμμαθητές και η οικογένειά της την πιέζουν να δηλώσει συμμετοχή, η ίδια διστάζει. Τελικά, με την επιμονή τους την πείθουν και παίρνει μέρος στις εξετάσεις. Έμαθε τα αποτελέσματα από τον γιο της, ενώ βρισκόταν στη δουλειά: είχε μπει δεύτερη στο τμήμα Κοινωνιολογίας στο Πάντειο πανεπιστήμιο.

Ενέργειες που αποτιμώνται:

Οι μαθητές καλούνται να μελετήσουν το απόσπασμα και να προχωρήσουν σε πύκνωση της ιστορίας που αφηγείται το πρωταγωνιστικό πρόσωπο. Στην οργάνωση της αφήγησής τους καλούνται να χρησιμοποιήσουν συνδετικές λέξεις που να αποδίδουν τη σειρά με την οποία εξελίσσεται η ιστορία.

Η /και

“Οι καθηγητές μου όμως, σημαντικοί συμπαραστάτες σε αυτή μου την προσπάθεια με πιέζουν σχεδόν να δηλώσω συμμετοχή, σίγουροι ότι θα τα καταφέρω.” Σ' αυτή την περίοδο

λόγου η αφηγήτρια χρησιμοποιεί οριστική ιστορικού ενεστώτα. Να εντοπίσετε το ρήμα και να εξηγήσετε τι καταφέρει η αφηγήτρια με τη χρήση του ιστορικού ενεστώτα.

Άξονας για την απάντηση

Το ρήμα: πιέζουν. Με τη χρήση του ιστορικού ενεστώτα, η αφηγήτρια δίνει αμεσότητα και ζωντάνια στον λόγο της.

Ενέργειες που αποτιμώνται:

Οι μαθητές καλούνται να διακρίνουν την οριστική ενεστώτα από τις άλλες εγκλίσεις και χρόνους των ρημάτων της περιόδου (π.χ. να δηλώσω, θα τα καταφέρω). Καλούνται επίσης να ανακαλέσουν και να εφαρμόσουν τις γνώσεις τους για τον ιστορικό ενεστώτα προκειμένου να εξηγήσουν τον λειτουργικό ρόλο του συγκεκριμένου χρόνου στην περίοδο.

Η (δεύτερη) επιλογή για τον/την εκπαιδευτικό

“Οι καθηγητές μου όμως, σημαντικοί συμπαραστάτες σε αυτή μου την προσπάθεια με πιέζουν σχεδόν να δηλώσω συμμετοχή, σίγουροι ότι θα τα καταφέρω. Οι συμμαθητές μου και η οικογένειά μου το ίδιο. Εγώ όμως είχα τις αντιρρήσεις μου, τους έλεγα πως είμαι μεγάλη και πως δεν είχα ούτε το χρόνο ούτε τα χρήματα για φροντιστήρια και ιδιαίτερα μαθήματα. Κατάφεραν όμως να μου ανάψουν με αυτή τους την επιμονή αυτή τη σπίθα που έγινε μέσα μου φωτιά και δήλωσα τη συμμετοχή μου οριακά.” Στο συγκεκριμένο απόσπασμα, η αφήγηση ξεκινά με ιστορικό ενεστώτα (“με πιέζουν”). Να μετατρέψετε τα υπογραμμισμένα ρήματα της περιόδου σε ιστορικό ενεστώτα και να σχολιάσετε το αποτέλεσμα αυτής της αλλαγής στο ύφος του κειμένου.

Άξονας για την απάντηση

Είχα: έχω, έλεγα: λέω, είχα: έχω, κατάφεραν: καταφέρνουν, έγινε: γίνεται, δήλωσα: δηλώνω. Με τη συνεχή χρήση του ιστορικού ενεστώτα, η αφηγήτρια δίνει αμεσότητα και ζωντάνια στον λόγο της.

Ενέργειες που αποτιμώνται:

Οι μαθητές καλούνται να ανακαλέσουν γραμματικές γνώσεις από το κλιτικό σύστημα του ρήματος και να τις εφαρμόσουν στον μετασχηματισμό. Καλούνται επίσης να ανακαλέσουν και να εφαρμόσουν τις γνώσεις τους για τον ιστορικό ενεστώτα προκειμένου να εξηγήσουν τον λειτουργικό ρόλο του συγκεκριμένου χρόνου στην περίοδο.

Η (τρίτη) επιλογή για τον/την εκπαιδευτικό

“Εγώ όμως είχα τις αντιρρήσεις μου, τους έλεγα πως είμαι μεγάλη και πως δεν είχα ούτε το χρόνο ούτε τα χρήματα για φροντιστήρια και ιδιαίτερα μαθήματα.” Σε αυτή την περίοδο λόγου να παρατηρήσετε σε ποιο/ποια από τα υπογραμμισμένα ρήματα το υποκείμενο παραλείπεται και σε ποιο/ποια υπάρχει και να εξηγήσετε γιατί συμβαίνει αυτό.

Άξονας για την απάντηση

Στα ρήματα έλενα, είμαι και δεν είχα το υποκείμενο είναι η προσωπική αντωνυμία **εγώ** και παραλείπεται γιατί το υποκείμενο παραλείπεται συχνά όταν είναι στο α' ή στο β' πρόσωπο, καθώς εννοείται από τα συμφραζόμενα. Εγώ όμως είχα τις αντιρρήσεις μου. Το υποκείμενο δεν παραλείπεται, μολονότι είναι στο α' πρόσωπο, γιατί η αφηγήτρια θέλει να δώσει έμφαση και να τονιστεί η αντίθεση ανάμεσα σε αυτήν και τους καθηγητές, συμμαθητές, οικογένεια που την πιέζουν να δηλώσει συμμετοχή στις πανελλήνιες εξετάσεις και να προβάλει το δίλημμα που αντιμετωπίζει.

Ενέργειες που αποτιμώνται:

Οι μαθητές, αφού ανακαλέσουν τις γνώσεις τους σχετικά με τη μορφή και την παρουσία του υποκειμένου στην πρόταση, καλούνται να τις εφαρμόσουν στη συγκεκριμένη περίοδο λόγου. Επίσης, καλούνται να συσχετίσουν τη συγκεκριμένη περίοδο λόγου με τα συμφραζόμενα της παραγράφου όπου ανήκει, προκειμένου να εξηγήσουν τη λειτουργική χρήση της μη παράλειψης του υποκειμένου στο νόημα του κειμένου.

3^ο θέμα (Παραγωγή λόγου, 10 μονάδες)

Αφού διαβάσατε την ιστορία της Χατζηπαύλου, αποφασίζετε να της γράψετε μια επιστολή με την οποία εκφράζετε τις σκέψεις και τα συναισθήματα που σας προκάλεσε η απόφασή της να επιστρέψει στο σχολείο. Η επιστολή έχει έκταση 200-250 λέξεις.

Ή (δεύτερη επιλογή για τον/την εκπαιδευτικό)

Αφού διαβάσατε την ιστορία της Χατζηπαύλου, να γράψετε ένα άρθρο στη σχολική εφημερίδα όπου θα παρουσιάζετε με συντομία την ιστορία και σχολιάζετε τις επιλογές του συγκεκριμένου προσώπου.

Άξονας για την απάντηση/ Συνοπτική αποτίμηση ενεργειών

- Ο βαθμός προσαρμογής του κειμένου στο τυπικό της επιστολής ή του άρθρου. Λαμβάνονται υπόψη τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους (π.χ. στην επιστολή: ο αποδέκτης της επιστολής (ενήλικος) στη διαμόρφωση του ύφους (σοβαρό, ευγενικό).
- Ο βαθμός εμβάθυνσης στο κείμενο αναφοράς.
- Η συνάφεια και ο πλούτος των σκέψεων και των συναισθημάτων που εκφράζουν με το περιεχόμενο του κειμένου. Η λογική αλληλουχία στις σκέψεις και στην παρουσίαση των συναισθημάτων η αξιοποίηση κατάλληλων συνδετικών λέξεων.
- Η επάρκεια του κειμένου σε λεξικογραμματικό επίπεδο. Πλούσιο λεξιλόγιο, που ανταποκρίνεται στην περίσταση επικοινωνίας.